

УДК 340.1+342.5+7

Кириченко Олександр Анатолійович –

доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри права факультету економіки і права,
Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика

Oleksandr A. Kirichenko –

Doctor of Juridical Sciences, Professor,
Head of the Department of Law, Faculty of Economics and Law,
Pylyp Orlyk International Classical University
(2 Kotelnikova Street, Mykolaiv, 54003, Ukraine)

Конституційні основи докорінного реформування президентатури, прокуратури, публічнотури і всієї іншої системи антиделіктних органів в контексті розбудови правової держави гуманізму будь-якої держави світу

Представлено у розвитку розроблені представниками наукової школи професора Аланкіра редакції тринадцяти статей перспективного Конституційного кодексу будь-якої іншої держави світу. Підкреслено, що вказані статті складають конституційні основи становлення правової держави і докорінного реформування президентатури та прокуратури у своєрідну наглядову гіпергілку державної влади, а суду, публічнотури, адвокатури, слідчотури, ордиштатури, експертнотури, виконавчотури та всіх без винятку інших існуючих і перспективних антиделіктних органів у базисних помічників даної наглядової гіпергілки державної влади. Наведені поняття прав, свобод, обов'язків та інтересів як базисних категорій правового статусу соціосуб'єктів та розкрита сутність базисного конституційного обов'язку держави і її органів. Запропоновані базисні оперативні та бюрократичні порядки максимально можливого відновлення правового статусу потерпілого та низку інших тісно пов'язаних цим вказаних конституційних основ.

Ключові слова: правовий статус (права, свободи, обов'язки, інтереси) соціосуб'єктів (фізичних і юридичних осіб, держави, міждержавних утворень); базисний конституційний обов'язок держави.

O.A. Kirichenko Constitutional Foundations for the Radical Reform of the Presidencytura, Prosecutura, Publictura and the Entire other System of Antidelictal Authorities in the Context of Building a Legal State of Humanism in Any State in the World

The versions of thirteen articles of the prospective Constitutional Code of any other state in the world developed by representatives of the scientific school of Professor Alankir are presented in development. It is emphasized, that the specified articles constitute the constitutional foundations of the formation of a rule of law state and the radical reform of the presidencytura and the prosecutura as a kind of supervisory hyperbranch of state power, and the courts, publictura, advocacytura, investigativetura, ordistratura, expertotura; executivetura and all other, without exception, existing and prospective antidelictal authorities into basic assistants of this supervisory hyperbranch of state power.

The concepts of rights, freedoms, duties and interests are presented as basic categories of the legal status of sociosubjects and the essence of the basic constitutional duty of the state and its authorities is revealed.

It is emphasized, that the right as one of the basic categories of the legal status of sociosubjects is the opportunity of a certain sociosubject to take advantage of a specific positive result of social development, when the negative result of social development can become such an opportunity only in the presence of a National Program for the complete eradication of this negative result or, at least, the maximum possible minimization of its level; and the interest is the opportunity of a sociosubject to use for its own purposes the right, freedom and/or obligation of another sociosubject.

The constitutional foundations of the essence of the external and internal balance of the legal status of sociosubjects, the antidelictal obligation of each citizen to prevent and stop offenses, the limits of legality and the

three-level mechanism for the implementation of the competitive legal status of various sociosubjects and the essence of the deterioration of their legal status are outlined.

Attention is drawn to the constitutional essence of the illogicality of the use of rights, freedoms, obligations and/or interests of one sociosubject due to the corresponding violation of a certain basic category of the legal status of another sociosubject, the highest social values and the limits of their violation in the presence of only certain exceptional circumstances, as well as five degrees of inadmissibility of the deterioration of the content and or scope of the legal status of sociosubjects.

The basic constitutional operational and bureaucratic procedures for the most effective, rational and qualitative prevention of violations and restoration of the violated legal status of various types of sociosubjects are proposed.

The essence and an exhaustive list of general legal circumstances, that exclude the antisociality of an act and exclude or mitigate or aggravate the guilt of the person, who committed an antisocial act, as well as a number of other closely related constitutional foundations are disclosed.

Keywords: *the legal status (rights, freedoms, obligations, interests) of social entities (an individuals and legal entities, the states, an interstate entities); the basic constitutional duty of the state.*

Постановка проблеми. У низці публікацій автор та інші представники наукової школи юриспруденції професора Аланкіра розробили інноваційне розуміння докорінного реформування функцій інституту президентатури та органів прокуратури як своєрідної наглядової гіпергілки державної влади, а також суду, публічнотури, адвокатури, слідчотури, ордиатури, експертнотури, виконавчотури та всіх інших без винятку існуючих і перспективних антиделіктних органів як базисних помічників здійснення вказаного нагляду за точним, одноманітним і неухильним дотриманням законів та інших правових актів з боку представників усіх інших гілок державної влади (правотворчої, правозастосовчої, антиделіктної) та всіх інших суб'єктів владних повноважень та всіх інших соціосуб'єктів, і, як наслідок, за найбільш ефективним, раціональним та якісним виконанням суб'єктами владних повноважень базисного конституційного обов'язку держави за пізнанням, визнанням, забезпеченням правового статусу всіх співвітчизників, оперативним попередженням порушення їх правового статусу та максимально можливого його відновлення [5, с. 284-285; 6, с. 59-77; 7, с. 9-31; 8, с. 52-66; 11, с. 35-42; та ін.].

Вказані, надзвичайно актуальні, доктринальні, проектні законодавчі та інші

прикладні інноваційні положення дозволяють істотно удосконалити чи початкове передбачити низку відповідних положень Основних законів будь-якої країни світу у частині становлення правової держави гуманізму, у т.ч. й ст. 1, ч. ч. 1, 2 ст. 3, ч. 1 ст. 8, ч. 3 ст. 22, ч. 6 ст. 55, ч. 1 ст. 58, ч. 2 ст. 102 та ін. Конституції України із проголошення держави правовою, визнання людини та його певних сторін найвищими соціальними цінностями, проголошення головного обов'язку держави з утвердження і забезпечення цих цінностей та всіх інших прав і свобод людини, визнання принципу верховенства права, заборони погіршення існуючого змісту та обсягу прав і свобод людини, застосування кожною фізичною особою будь-яких не заборонених законом засобів захисту своїх прав і свобод від порушень і протиправних посягань; недопустимості зворотної сили закону, гарантування президентом держави Основного закону та прав і свобод людини та ін. [13].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Власне тому спільними зусиллями автора та інших представників наукової школи професора Аланкіра розроблено відповідні редакції **тринадцяти статей перспективного Конституційного кодексу України**,¹ а рівно будь-якої іншої держави світу, що надто широко

¹ Конституційний кодекс всім без винятку країнам світу ще тільки належить розробити на основі їх Основних законів і вельми великої кількості так званих «конституційних» («органічних») законів [6, с. 7-8; 7, с. 53; 8, с. 6], що, має з'явитися замість Конституції України [13] і всієї системи конституційних (органічних) законів: Про

Конституційний суд України [15]; Про прокуратуру [16]; та ін., коли поряд з цим мають бути ще й така супутня антиделіктна процедурна юридична наука, як Конституційне судочинство, та такий кодекс, як Кодекс конституційного судочинства, замість процедурних законів Про Конституційний суд України [15] і Кодексу

апробовані в цілому чи лише частинами² [5, с. 218, 322-667; 6, с. 78-84; 7, с. 79-85; 8, с. 68-84; 9, с. 84-103; 10, с. 306-330; 20, с. 71-76; та ін.], і що створюють належну доктринальну, проектну законодавчу та іншу прикладну основу для розбудови реальної правової держави у будь-якій країні світу, і як наслідок, також й для забезпечення найбільш ефективного, раціонального та якісного здійснення антиделіктної діяльності, з тим, щоб народ не був змушений завдатися до можливостей з протидії адміністративному та іншому свавіллю, передбачених в абз. 3 Преамбули Загальної декларації прав людини в якості останнього засобу [1].

Невирішені раніше проблеми. Нажаль викладені проектні законодавчі конституційні основи розбудови будь-якої країни світу як власне правової держави гуманізму [5, с. 218, 322-667; 6, с. 78-84; 7, с. 79-85; 8, с. 68-84; 9, с. 84-103; 10, с. 306-330; 20, с. 71-76; та ін.], нажаль, до цього часу по суті залишаються непоміченими зі сторони вітчизняної і закордонної юридичної науково-педагогічної спільноти і законодавців, що робить доцільним продовження належної фахової наукової апробації даного інноваційного підходу з метою започаткування широкої коректної наукової дискусії з розробки загально визнаного варіанту доктринального, проектного законодавчого та іншого прикладного його впровадження в контексті розбудови у будь-якій державі світу правової держави розвинутого гуманізму.

Метою статті є фахова наукова апробація обґрунтованих і поступово розвинутих автором та іншими представниками наукової школи професора Аланкіра конституційних основ докорінного реформування інституту президента держави або президентатури, прокуратури та всієї існуючої і перспективної системи антиделіктних органів з метою започаткування широкої коректної наукової дискусії з розробки загально визнаного варіанту доктринального, проектного законодавчого та іншого прикладного його впровадження в контексті розбудови у будь-якій країні світу правової держави розвинутого гуманізму.

адміністративного судочинства України [12], а також Регламенту Конституційного суду України [17].

² Внаслідок дуже великого обсягу спільного викладу редакцій всіх тринадцяти статей даного кодексу, який

Викладення основного матеріалу. Конституційні основи докорінного реформування президентатури та прокуратури у своєрідну наглядову гіпергілку державної влади, а суду, публічнотури, адвокатури, слідчотури, ординатури, експертнотури, виконавчотури та всіх без винятку інших існуючих і перспективних антиделіктних органів у базисних помічників даної наглядової гіпергілки державної влади, більш правильно викласти у розвитку таким чином :

Стаття I. «Склад соціосуб'єктів», що має бути розміщена у порядку пояснення термінів та понять перспективного Конституційного кодексу як нашої, так й будь-якої іншої країни світу у такій редакції :

«Соціосуб'єктами в контексті їх правового статусу є :

1. Фізичні особи.
2. Юридичні особи.
3. Держава як суммативне утворення фізичних та юридичних осіб.
4. Міждержавні установи як суммативні утворення фізичних та юридичних осіб різних держав» [5, с. 162; 6, с. 9; 7, с. 54; 8, с. 68].

Стаття II. «Сутність і перелік базисних складових категорій правового статусу соціосуб'єктів», що також має бути розміщена у порядку пояснення термінів і понять даного кодексу таким чином :

«Правовий статус соціосуб'єктів складається з наступних базисних категорій :

1. **Право,** що являє собою можливість певного соціосуб'єкта скористатися конкретним позитивним результатом суспільного розвитку, коли негативний результат суспільного розвитку може стати такою можливістю тільки за наявності Національної програми з повного викорінення цього негативного результату або, принаймні, з максимально можливою мінімізацією його рівня [5, с. 162-163].

2. **Свобода** - за наявності акценту уваги на альтернативності і на безперешкодності вибору перерахованими соціосуб'єктами такої можливості [5, с. 163; 6, с. 8].

3. **Обов'язок,** тобто необхідність виконати соціосуб'єктом певний встановлений державою

перевищував звичайний обсяг вітчизняних фахових наукових статей і тим більше інших публікацій.

припис, що підтримується безпосереднім (прямим) та/чи делегованим державним примусом [6, с. 9].

4. *Інтерес*, тобто можливість соціосуб'єкта використовувати в своїх цілях таке право, свободу та/чи обов'язок іншого соціосуб'єкта» [5, с. 163; 6, с. 9; 7, с. 54; 8, с. 68].

Стаття III. «Зовнішня і внутрішня збалансованість правового статусу соціосуб'єктів», що, як і всі наступні редакції статей, повинні бути викладені вже у вигляді самостійних статей цього кодексу :

«Збалансованість правового статусу соціосуб'єктів» проявляється в тому, що фізичні особи за правовим статусом рівні від народження, тобто принципово мають рівний природний правовий статус.

Внутрішній баланс правового статусу соціосуб'єкта забезпечується тим, що певний обсяг його прав, свобод та інтересів повинен обумовлювати появу відповідного обсягу його обов'язків.

Зовнішній баланс правового статусу соціосуб'єктів проявляється у співвідношенні правового статусу одного соціосуб'єкта щодо правового статусу іншого соціосуб'єкта, що визначається віком і станом здоров'я людини, а також тим, який саме напрямок громадської діяльності та з яким власне обсягом повноважень здійснюють ці соціосуб'єкти» [5, с. 163; 8, с. 69].

Стаття IV «Антиделіктний обов'язок кожного громадянина попереджати і припиняти правопорушення» :

«Кожна людина зобов'язана попередити або припинити будь-яке правопорушення, в т. ч. й кримінальне, якщо при цьому йому не можуть бути заподіяні істотні і більшого розміру збитки, а суб'єкт владних повноважень певного антиделіктного органу зобов'язаний попереджати та/чи припиняти такі правопорушення у будь-якій ситуації, за винятком очевидного досягнення цієї мети лише ціною його життя [5, с. 163].

При цьому кожна позанормативна антисоціальна девіантна поведінка фізичної особи має бути поставлена в залежність від причини перевищення позанормативності в умови такого посиленого застосування державного примусу, що дозволяє попереджати виникнення такого роду діяння, вихід якого за межі норми не обумовлений певним психічним

чи іншим захворюванням особи, в межах норми в умовах немедичних установ спеціального типу (дитячі спеціальні установи, виправно-виховні або виправно-трудова установи та ін.), а якщо позанормативність поведінки обумовлена психічним або іншим захворюванням особи - в умовах медичних установ спеціального типу» [5, с. 163-164; 8, с. 69].

Стаття V. «Межі правомірності і трирівневий механізм реалізації конкурентного правового статусу різних соціосуб'єктів» :

«Межі правомірності реалізації правового статусу певного соціосуб'єкта закінчується там, де в той же час та місці починається порушення будь-базисної категорії правового статусу іншого соціосуб'єкта, коли правотворчі органи зобов'язані уникати і викорінювати конкуренцію правових статусів різних соціосуб'єктів (такого, що не може бути реалізований кожною зі сторін в один й той же час та в одному і тому ж місці), а там де це неможливо, допускати, як виняток, короткочасну конкуренцію їх правових статусів, застосовуючи у всіх інших випадках наступні три рівні механізму реалізації конкурентних правових статусів різних соціосуб'єктів :

а) *на першому з рівнів* треба спробувати реалізацію конкурентних правових статусів різних соціосуб'єктів розвести за часом або за місцем [6, с. 17-18; 8, с. 69-70];

б) у разі неможливості досягти вказану мету переходять *до другого рівня реалізації конкурентного правового статусу різних соціосуб'єктів*, згідно якому право переважної реалізації такого статусу набуває той соціосуб'єкт, який має вищу мотивацію до цього, виходячи із загальнолюдських цінностей та принципу справедливості, а одночасна реалізація правового статусу другим соціосуб'єктом вже набуває у такій ситуації ознаки відповідного правопорушення [6, с. 18; 8, с. 70];

в) *третій рівень реалізації конкурентного правового статусу різних соціосуб'єктів* застосовується у разі неможливості застосування першого з вказаних рівнів та наявності приблизно однакового рівня такої мотивації у кожного із соціосуб'єктів з конкурентним правовим статусом, коли право переважної реалізації правового статусу набуває той соціосуб'єкт, який першим заявив про намір реалізувати та/або вже приступив до реалізації

свого правового статусу, а якщо дана ситуація з цими же соціосуб'єктами повториться знову, то переважне право реалізації, виходячи з принципу справедливості, набуває вже другий соціосуб'єкт, незалежно від того, хто з них у цей раз першим заявив і вже приступив до реалізації свого правового статусу» [5, с. 18; 7, с. 63; 8, с. 70].

Стаття VI «Алогічність використання прав, свобод, обов'язків та/чи інтересів одного соціосуб'єкта за рахунок відповідного порушення певної базисної категорії правового статусу іншого соціосуб'єкта» :

«Є правопорушенням використання прав, свобод, обов'язків та/чи інтересів одного соціосуб'єкта за рахунок відповідного порушення певної базисної категорії правового статусу іншого соціосуб'єкта, в будь-якому випадку забезпечення правового статусу певної групи меншості соціосуб'єктів за рахунок відповідного порушення певної базисної категорії правового статусу аналогічної групи більшості соціосуб'єктів, за винятком випадків, передбачених і належним чином компенсаційне врегульованих законом» [8, с. 72].

Стаття VII «Базисний конституційний обов'язок держави і державних органів» :

«Базисний обов'язок держави та основну спрямованість діяльності державних органів, гарантом неухильного, однакового та точного виконання якого виступає президентатура і прокуратура як своєрідна наглядова гіпергілка державної влади, а також суд, публічнотура, адвокатура, слідчотура, ордиштатура, експертнотура, виконавчотура і всі без винятку інші існуючі і перспективні антиделіктні органи як базисні помічники даної наглядової гіпергілки державної влади, становить найбільш ефективно, раціональне та якісне :

1. Пізнання природного (основаного на загальнолюдських цінностях та принципі справедливості) правового статусу (прав, свобод, обов'язків, інтересів) соціосуб'єктів (фізичних чи юридичних осіб або держави чи міждержавних установ).

2. Правове визнання природного правового статусу соціосуб'єктів (перетворення природних прав, свобод, обов'язків та інтересів соціосуб'єктів у суб'єктивний правовий статус фізичних та юридичних осіб, держави та

міждержавної установи, тобто у врегульований певною нормою конкретного правового акта).

3. Забезпечення належної реалізації названого правового статусу всіх соціосуб'єктів, які постійно або тимчасово проживають на території держави

4. Оперативне попередження порушення правового статусу вказаних соціосуб'єктів.

5. Проведення кожної зі стадій подолання кримінальних та інших правопорушень з метою :

5.1. Максимально можливого відновлення порушеного права, свободи, обов'язку та/або інтересу певного соціосуб'єкта за допомогою :

5.1. Відшкодування збитків :

5.1.1. Фізичної та/чи матеріальної та/або первинної моральної шкоди та вторинної моральної шкоди.

5.1.2. Упущеної вигоди.

5.2. Іншого відновлення порушеного правового статусу соціосуб'єкта.

5.3. Неминучого притягнення особи, винної у такому порушенні правового статусу певного соціосуб'єкта, до відповідного виду і характеру і належного ступеня суворості юридичної відповідальності».

Стаття VIII. «Базисні оперативні та бюрократичні порядки найбільш ефективного, раціонального та якісного попередження порушення та відновлення порушеного правового статусу різних видів соціосуб'єктів» :

«1. Забезпечення належної реалізації базисного конституційного обов'язку держави та основної спрямованості діяльності державних органів покладається перш за все на президентатуру і прокуратуру як своєрідну наглядову гіпергілку державної влади та на суд, публічнотуру, адвокатуру, слідчотуру, ордиштатуру, експертнотуру, виконавчотуру та на всі без винятку інші існуючі і перспективні антиделіктні органи як базисних помічників даної наглядової гіпергілки державної влади, а також на всіх інших суб'єктів владних повноважень і на всіх інших соціосуб'єктів, яким держава делегувала повноваження на здійснення певних напрямів суспільної діяльності та/або виробництва матеріальних благ та/чи надання послуг.

Названі соціосуб'єкти зобов'язані на вимогу клієнта (особи, що має намір здійснити певне діяння в межах вказаної або іншої пов'язаної з

нею діяльності) безкоштовно надати вичерпну письмову юридичну консультацію з приводу відповідного порядку та/чи особливостей правової регламентації тієї державної або з дозволу держави іншої діяльності, яку вони здійснюють, і меж правомірності при цьому здійснення клієнтом свого діяння.

Якщо внаслідок відмови надати таку консультацію або її неякісності клієнт порушив правовий статус інших соціосуб'єктів, консультант несе відповідного виду, характеру і ступеня суворості юридичну відповідальність, у т. ч. відшкодовує у повному обсязі заподіяні збитки (фізичну та/чи майнову та/або первинну і вторинну моральну шкоду; упущену вигоду).

2. Найбільш ефективно, раціональне та якісне оперативне попередження порушення, а у разі порушення – максимально можливе відновлення правового статусу всіх соціосуб'єктів, і неминучого притягнення винної у цьому особи до відповідного виду і характеру та належного ступеня суворості юридичної відповідальності здійснюється наступними органами або суб'єктами владних повноважень держави та шляхом реалізації таких порядків :

2.1. В оперативному порядку :

2.1.1. Самим правопорушником, який з моменту усвідомлення того, що його діяння, рішення чи правовий акт може порушити або вже порушив чи порушує правовий статус іншого соціосуб'єкта, зобов'язаний негайно припинити це діяння та/або дію цього рішення чи правового акта та скасувати дане рішення чи правовий акт, усунути причини та умови, що сприяли вчиненню цього правопорушення, та максимально можливо відновити правовий статус потерпілого.

2.1.2. Безпосереднім або вищим керівником правопорушника, який зобов'язаний, за наявності викладених у п. 2.1.1 цієї статті обставин, невідкладно вжити вказаних заходів, якщо їх не було здійснено чи було вчинено неналежним чином або не в повному обсязі самим правопорушником чи іншими особами.

У разі невиконання вказаних дій керівники несуть солідарну із правопорушником юридичну відповідальність.

2.1.3. Прокуратурою, яка діє за принципом єдиноначальності, та :

2.1.3.1. За власної ініціативи шляхом здійснення нагляду за точним, одноманітним та неухильним дотриманням правових актів будь-якими особами та органами, що знаходяться на території держави, у т. ч. президентатурою, парламентом, урядом, ордиатурою, слідчотурою, судами, публічнотурою, адвокатурою, виконавчотурою та іншими антиделіктними органами, і подання припису правопорушнику або його безпосередньому чи вищому керівнику невідкладно усунути причини та умови, які сприяли вчиненню правопорушення, припинити незаконне діяння та/або дію протиправного рішення чи правового акта, максимально можливо відновити порушений правовий статус потерпілого, а також порушити відповідне судочинство з метою неминучого притягнення особи, винної у такому порушенні правового статусу потерпілого, до відповідного виду і характеру та належного ступеня суворості юридичної відповідальності та негайного усунення причин та умов, що сприяли вчиненню даного правопорушення, а також із направити матеріали в публічнотуру та адвокатуру для подальшого супроводження у цій справі інтересів відповідно потерпілої та переслідуваної особи.

2.1.3.2. У разі звернення потерпілого чи в його інтересах іншої особи вручити правопорушнику або його безпосередньому чи вищому керівнику припис із виконанням вимог, вказаних у п. 2.1.3.1 цієї статті.

2.2. У бюрократично порядку :

2.2.1. Шляхом усного чи письмового звернення потерпілого чи в його інтересах іншої особи до(в) :

2.2.1.1. Правопорушника або його безпосереднього чи вищого рівня керівнику, із вимогою виконати невідкладно чи, при наймі, у межах розумного терміну, дії, вказані у п. 2.1 цієї статті.

2.2.1.2. Прокуратури, із виконанням нею вже на підставі даного звернення потерпілого чи в його інтересах іншої особи всіх дій, передбачених п. 2.1.3.1. цієї статті.

2.2.1.3. Публічнотури, яка діє за принципом єдиноначальності та отримання працівниками заробітної плати та/або інших благ тільки від держави, та реалізує вказане звернення потерпілого та/або в його інтересах іншої особи шляхом здійснення функції переслідування

правопорушника та іншого захисту правового статусу потерпілого у судочинстві відповідного виду у напрямі встановлення об'єктивної істини та вирішення тільки на цій основі антиделіктної справи або надання іншої письмової юридичної допомоги з метою попередження правопорушень із повною юридичною відповідальністю за результати такої допомоги.

2.2.1.4. **Адвокатури**, яка також діє за принципом єдиноначальності та одержання працівниками заробітної плати та/або інших благ тільки від держави, та реалізує звернення переслідуваної особи шляхом здійснення функції захисту її правового статусу в судочинстві відповідного виду у напрямку встановлення об'єктивної істини та дозволу лише на цій основі антиделіктної справи або надання іншої письмової юридичної допомоги з метою попередження правопорушень із повною юридичною відповідальністю за результати такої допомоги.

2.2.1.5. **Суду** як єдиного антиделіктного органу в особі Верховного суду України, а також будь-якої іншої держави, у складі якого діють Конституційна, Антикримінальна, Адміністративна, Трудова, Де-факто майново-договірні та Де-юре майново-договірні судові палати, що дублюються на рівні обласних і прирівняних до них міських судів, а також шляхом відповідної спеціалізації судів місцевих судів, і який діє на основі принципів територіальності, спеціалізації та інстанційності таким чином :

2.2.1.5.1. **Місцеві суди**, що забезпечують по першій інстанції конституційне, антикримінальне, адміністративне, трудове, де-факто майново-договірне та де-юре майново-договірне судочинство щодо переслідуваних осіб місцевого та районного рівня.

2.2.1.5.2. **Конституційна, Антикримінальна, Адміністративна, Трудова, Де-факто майново-договірні та Де-юре майново-договірні судові палати обласних та прирівняних до них міських судів** - колегії суддів яких з п'яти суддів є першою інстанцією щодо переслідуваних осіб обласного рівня або по справам суспільного резонансу обласного рівня, а також переглядають у порядку апеляції рішення суддів відповідних спеціалізацій місцевих судів.

2.2.1.5.3. **Конституційна, Антикримінальна, Адміністративна, Трудова, Де-факто майново-договірні та Де-юре майново-договірні судові палати Верховного суду України, а також будь-якої іншої держави** - колегії суддів яких із п'яти суддів є першою інстанцією по справам щодо переслідуваних осіб загальнодержавного та вищого рівня або по справам суспільного резонансу загальнодержавного та вищого рівня, а також переглядають у порядку апеляції рішення в якості першої інстанції відповідних колегій суддів судових палат обласного суду та прирівняних до них міських судів та касаційної інстанції на рішення суддів відповідних спеціалізацій місцевих судів, а об'єднані колегії суддів у складі дев'яти суддів – в якості апеляційної інстанції на рішення колегій суддів цієї ж судової палати, винесених по першій інстанції.

2.2.1.5.4. **Велика палата Верховного суду України, а також будь-якої іншої держави**, в яку обирається на постійній основі по п'ять суддів від кожної судової палати, та яка є касаційною інстанцією щодо апеляційних рішень об'єднаних колегій судових палат цього суду.

Остаточними визнаються лише легітимні рішення колегій суддів та інших касаційних інстанцій Верховного суду України, а також будь-якої іншої держави, якими є такі, що ґрунтуються на встановленні такого рівня об'єктивної істини в антиделіктній справі, якого достатньо для його правильного вирішення. При цьому порушення вимог певних норм процедурних кодексів, які не завадили і не могли завадити встановленню за антиделіктною справою вказаного рівня об'єктивної істини, незалежно від тяжкості цих порушень, є підставою не для скасування відповідного остаточного рішення суду, а для притягнення винного суб'єкта владних повноважень до відповідного виду і характеру та належного ступеня суворості юридичної відповідальності, якщо при цьому були відсутні обставини, що виключають антисоціальність даного діяння та/або вину цього суб'єкта владних повноважень.

3. **Будь-яка особа, яка застосовує Основний та/чи конституційний (органічний) та/або поточний закон та/чи підзаконний правовий акт**, у разі встановлення нелегітимності певних положень змін чи

доповнень до Основного закону, порушення певною нормою конституційного або поточного закону відповідного положення Основного закону чи певною нормою підзаконного правового акта відповідних положень підзаконного акта вищої юридичної сили та/або поточного та/чи конституційного (органічного) закону та/або положень Основного закону, має відмовитися від застосування нелегітимної норми правового акта та безпосередньо застосувати відповідну норму правового акта вищої юридичної сили, а суддя місцевого чи обласного суду і прирівняного до нього міського суду повинен скасувати нелегітимну норму будь-якого підзаконного правового акта відповідного рівня інстанційності, суддя Верховного суду України, а також будь-якої іншої держави – нелегітимну норму будь-якого підзаконного правового акта загальнодержавного рівня або поточного закону, а Велика палата Верховного суду України, а також будь-якої іншої держави - нелегітимне положення або зміни чи доповнення до Основного або конституційного (органічного) закону.

Якщо суди не впоралися із вказаним завданням, то в будь-якому випадку його вирішити покликаний інститут президентства держави у вигляді відповідних повноважень прокуратури або власних повноважень президента держави із притягненням винних осіб до відповідного виду і характеру та належного ступеня суворості юридичної відповідальності.

4. Потерпілий, який не отримав у розумні строки максимально можливого відновлення його правового статусу та/або притягнення особи, винної у порушенні її правового статусу, до відповідного виду і характеру та належного ступеня суворості юридичної відповідальності, має право на застосування із дотриманням правил пропорційності за умовами інституту крайньої необхідності будь-яких інших, прямо не заборонених законом, засобів впливу на правопорушника та/або суб'єктів владних повноважень, які за його зверненням або інших у його інтересах осіб чи з власної ініціативи не вжили належних заходів, а якщо таке порушення стосується групи (трьох і більше) осіб або невизначеного кола осіб, то застосування такого роду засобів не має жодних юридичних наслідків для потерпілого незалежно від характеру та ступеня тяжкості збитків, заподіяних

правапорушнику та/або вказаним суб'єктам владних повноважень застосуванням таких засобів впливу до них.

5. Не тягне за собою жодних юридичних наслідків для потерпілого або для інших осіб, які діяли в його інтересах, заподіяння збитків, незалежно від їх характеру та розміру, також особі чи особам :

5.1. Яка (які) винні у незастосуванні смертної кари до осудної особи, яка вчинила умисне вбивство у стані осудності за обтяжуючих обставин окремо або у складі інших кримінальних правопорушень.

5.2. У процесі їх групового та/або збройного нападу, навіть, одного нападника, на потерпілого за обставин, які давали йому підстави вважати, що метою даного нападу є завдання йому побоїв та/чи заподіяння йому тілесних ушкоджень та/або його вбивство.

5.3. При його (їх) насильницькому (без згоди потерпілого) проникненні в житло або інше приміщення, що належить потерпілому та/чи його родичам та/або близьким особам на праві власності та/чи правомірному володінні.

6. Гарантом дотримання Основного закону, конституційних (органічних) та поточних законів і підзаконних правових актів, а також найбільш ефективного, раціонального та якісного пізнання, визнання, забезпечення та неухильного дотримання та у разі порушення максимально можливого відновлення правового статусу всіх соціосуб'єктів, які постійно або тимчасово перебувають на території України, а також іншої держави, оперативного попередження правопорушень та неухильного притягнення осіб, винних у скоєнні цих правопорушень, до відповідного виду і характеру та належного ступеня суворості юридичної відповідальності є президентатура і прокуратура, які, виступаючи як своєрідна наглядова гіпергілка державної влади, що забезпечує в контексті неухильного дотримання принципу верховенства права виконання вказаної задачі за допомогою суду, публічності, адвокатури, слідчотури, ордиатури, експертотури, виконавчотури та всіх без винятку інших існуючих і перспективних антиделіктних органів як базисних помічників даної наглядової гіпергілки державної влади, а також із використанням будь-яких інших засобів,

прямо не заборонених законом, у т. ч. скасуванням нелегітимних рішень та/або правових актів :

- своїх або попередніх президентів держави, у т. ч. їх підписів під нелегітимними законами, у т. ч. про внесення змін та доповнень до Конституційного кодексу або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави), із накладенням на них вето, наданням вказівок щодо усунення порушень та поверненням до парламенту на повторний розгляд, а щодо змін та доповнень до Конституційного кодексу або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави) - направленням на розгляд Генеральної прокуратури України (іншої держави), яка скасовує такий закон повністю або в частині або дає висновок про конституційність цих змін чи доповнень повністю або у частині;

- касаційних судів, що реалізується прокуратурою (через явну невідповідність факту існування нелегітимних остаточних судових рішень принципу верховенства права) направленням антиделіктної справи із зауваженнями на розгляд розширеного складу Великої палати Верховного суду України (іншої держави), що формується автоматизованою судовою системою в кількості семи суддів від кожної судової палати, або його розгляду в порядку судочинства у зв'язку із нововиявленими обставинами (що на час винесення рішення ще не існували чи не були відомі суду з об'єктивних причин) або через виняткові обставини (за яких через корупцію та/або непрофесіоналізм тих чи інших суб'єктів владних повноважень не були отримані і належним чином оцінені такі докази, без яких неможливо було встановити такий рівень об'єктивної істини, який був би достатнім для того, щоб прийняти на основі цієї істини правильне остаточне судове рішення).

У разі невирішення чи неналежного вирішення цієї проблеми розширеним складом Великої палати Верховного суду України (іншої держави) або за невідкладних обставин рішення вказаних судових інстанцій переглядаються Генеральною прокуратурою України (іншої держави) або скасовуються самостійно президентом відповідної держави;

- будь-яких інших суб'єктів владних повноважень відповідної держави повністю чи у частині, що тягне за собою автоматичне

застосування відповідних положень попереднього такого ж правового акта, у разі його відсутності - відповідних положень того правового акта, який раніше регулював ці або аналогічні правовідносини, а за відсутності і такого правового акта – за аналогією положень іншого закону або базисних принципів права.

Виконанням не можуть бути реалізовані нелегітимні рішення або акти правозастосування, на що, як і на чинні нелегітимні діяння будь-яких осіб, а також на нелегітимні діяння, рішення та правові акти суб'єктів владних повноважень, у т. ч. і на нелегітимні остаточні судові рішення будь-якої держави, не поширюються строки загальної чи позовної давності у частині невідворотної необхідності негайного припинення їх дії та скасування повністю або у відповідній частині, зміни та/або доповнення».

Остання з авторських інноваційних позицій щодо гострої необхідності негайного скасування навіть остаточного, але незаконного судового рішення прямо підтримана і Європейським судом з прав людини. який у справі Рябих проти Росії акцентував увагу на тому, що перегляд справи не повинен фактично підміняти собою апеляцію, а можливість існування двох точок зору на один предмет не є підставою для нового розгляду. Винятки з цього принципу можуть мати місце лише за наявності підстав, зумовлених обставинами важливого та вимушеного характеру (див. *mutatis mutandis*, *Ryabukh v. Russia*), заява N 52854/99, п. 52, ECHR 2003-X) [18].

У той же час, як вже підкреслювалося. рішенням Конституційного суду України у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 375 Кримінального кодексу України від 11 червня 2020 р. склад вказаного кримінального правопорушення «Постановленням суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови» визнаний неконституційним, оскільки додатково було підкреслене, що «у Рекомендації, з посиланням на статтю 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, зазначено, що «метою забезпечення незалежності судової влади є гарантування кожній особі основоположного права на розгляд справи

справедливим судом лише на законній підставі та без будь-якого стороннього впливу» (§ 3 додатка до Рекомендації). Встановлення кримінальної відповідальності за постановлення «завідомо неправосудного» судового рішення створює ризики та можливості для впливу на суддів внаслідок нечіткості та неоднозначності диспозиції статті 375 Кодексу» [19].

Таким чином, має місце корпоративна відверте корупційна власне суддівська солідарність, що вказаним юридичне некомпетентним рішенням так званого Конституційного суду України шляхом словесної схоластики визнали будь-яке остаточне суддівське рішення задалегідь лише легітимним, що в межах, зокрема, власне кримінального, а не антикримінального судочинства дозволяє вищій судовій інстанції своїм рішенням прикрити будь-яке завідомо неправосудне суддівське рішення, як це вже неодноразово доводилося на основі загальновідомого харківського дорожньо-транспортного діяння, в результаті якого загинуло шість і травмовано ще п'ять пішоходів, сутність чого і правильна кваліфікація дій учасників були висвітлені у цілій низці публікацій представників наукової школи юриспруденції професора Аланкіра [2, с. 12-17; 3, с. 74-78; 5, с. 286-303; 8, с. 55-56; та ін.]; та ін.

Стаття IX «Сутність погіршення правового статусу соціосуб'єктів» :

«Погіршенням правового статусу соціосуб'єктів є :

1. *Звуження існуючого змісту та/або обсягу* прав та/чи свобод та/або інтересів фізичних та/чи юридичних осіб або незбалансоване розширення змісту та/чи обсягу їх обов'язків [5, с. 174].

2. *Розширення існуючого змісту та/або обсягу* прав, свобод та/чи інтересів держави та/чи міждержавних утворень або незбалансоване звуження змісту та/або обсягу їх обов'язків.

Не є погіршенням або покращенням правового статусу фізичних та/чи юридичних осіб розширення існуючого змісту та/або обсягу обов'язків фізичних та/чи юридичних осіб або звуження змісту та/чи обсягу обов'язків держави та/чи міждержавних утворень, що збалансовано відповідним розширенням змісту та/або обсягу прав, свобод та/чи інтересів фізичних та/або юридичних осіб» [5, с. 175; 8, с. 79].

Стаття X «Найвищі соціальні цінності і межі їх порушення за наявності тільки певних виняткових обставин» :

«Визнаються найвищими соціальними цінностями наступні базисні прояви правового статусу людини з таким вичерпним переліком обставин, за наявності яких тільки і можливо їх порушення :

1. **Життя людини**, якого він може бути позбавлений лише на підставі :

1.1. Обвинувального вироку суду, що вступив в законну силу, за вчинення окремо або в складі іншого кримінального правопорушення умисного вбивства при обтяжуючих обставинах, розкрадання будь-яким способом майна в особливо великих розмірах (що в шість і більше разів перевищує місячний дохід потерпілого фізичної особи, а щодо державного майна - в дванадцять і більше разів середньомісячну заробітну плату, коли при триваючому розкраданні враховується найменший розмір місячного доходу потерпілого фізичної особи або середньомісячної заробітної плати) та за отримання хабара в особливо великих розмірах (що визначається аналогічно, в залежності від того, у вигляді грошей та/чи іншого майна фізичної або юридичної особи хабар отримано) [8, с. 79-80].

1.2. Обставин, вказаних у п. 4 і п. 5 статті VIII цього кодексу.

1.3. Обставин припинення втечі особи, законно затриманої чи позбавленої свободи [5, с. 175-176; 8, с. 80].

1.4. Обставин припинення втечі особи, яка вчинила повний склад чи замах на розкрадання майна, окремо чи в складі інших кримінальних правопорушень, умисне заподіяння тілесних ушкоджень або вбивство людини чи збройний напад із будь-якою метою на фізичну особу чи будь-який інший об'єкт, в процесі затримання даної особи при вчиненні вказаного кримінального правопорушення або відразу після його вчинення чи в будь-який інший в ситуації, що виключає сумніви щодо того, що вказане кримінальне правопорушення вчинено саме цією особою [5, с. 176].

2. **Здоров'я людини**, якій допускається заподіяння тілесних ушкоджень тільки при обставинах, вказаних в п. п. 1.2-1.4 цієї статті.

3. **Честь, гідність, безпека і недоторканність людини**, порушення яких

допускається тільки в контексті обставин, вказаних у п. 1 цієї статті, і лише в тій мірі, що необхідна для досягнення тільки вказаної в цьому ж пункті цілі, а також якщо порушення вказаних цінностей становить сутність належного ступеня карально-виховної юридичної відповідальності, що призначена та/чи застосована відповідними державними органами чи іншими суб'єктами, яким такі повноваження делеговані певним положенням закону, з метою подолання антисоціальної девіантної поведінки певної особи, її покарання і перевиховання, реалізації супутньої і відновлювальної юридичної відповідальності.

4. Недоторканність житла та/або іншого його законного володіння та/чи майна людини, порушення чого допускається тільки в контексті обставин, вказаних у п. 3 цієї статті, а також з метою проведення отримуючих слідчих дій по антикримінальній справі, забезпечення у цій справі відшкодування збитків та/чи конфіскації майна, в інтересах суспільної безпеки та/або порятунку життя, здоров'я та/чи майна іншої людини та/або майна юридичної особи» [5, с. 176; 8, с. 80].

Стаття XI «П'ять ступенів неприпустимості погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів» :

«Неприпустимість при прийнятті нових правових актів або внесення в них змін чи доповнень погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів будується на визнанні та неухильному дотриманні принципу верховенства права і має наступні ступені захисту :

1. Перший ступінь абсолютної неприпустимості погіршення змісту та/або обсягу тих проявів правового статусу людини, що відносяться до категорії найвищих соціальних цінностей, сутність якого полягає в тому, що ні за яких, навіть інших виняткових, обставин не допускається при прийнятті правових актів або внесенні в них змін чи доповнень, в т. ч. і в Конституційний кодекс України (іншої держави світу), додаткове погіршення змісту та/або обсягу тих проявів правового статусу людини, що визнані статтею X Конституційного кодексу України (іншої держави світу) найвищими соціальними цінностями із встановленням вичерпного переліку виняткових обставин, за наявності яких

тільки і можливо таке погіршення [7, с. 60; 8, с. 80-81].

2. Другий ступінь абсолютної неприпустимості погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів у порівнянні із відповідними правовідносинами згідно правовому акту вищої юридичної сили, сутність якого полягає в тому, що ні за яких, навіть виняткових, обставин не допускається при прийнятті правових актів або внесення в них змін чи доповнень додаткове погіршення змісту та/або обсягу правового статусу людини у порівнянні із відповідними правовідносинами згідно правовому акту вищої юридичної сили, тобто певних їх положень та/або змін та/чи доповнень до них :

- будь-якого закону у порівнянні із відповідними положеннями Конституційного кодексу України (іншої держави світу) [7, с. 61];

- будь-якого підзаконного правового акту у порівнянні із відповідними положеннями певного закону та/або Конституційного кодексу України (іншої держави світу);

- підзаконного правового акта певного суб'єкта владних повноважень у порівнянні із відповідними положеннями підзаконного правового акта суб'єкта владних повноважень вищого рівня та/або певного закону та/чи Конституційного кодексу України (іншої держави світу) [6, с. 15];

- будь-яких поточних рішень певного суб'єкта владних повноважень у порівнянні із відповідними положеннями підзаконного правового акта, прийнятого цим же суб'єктом владних повноважень, та/або підзаконного правового акта суб'єкта владних повноважень вищого рівня та/чи певного закону та/або Конституційного кодексу України (іншої держави світу) [6, с. 16].

Згода на обов'язковість для держави певних положень міжнародного правового акта, що суперечать відповідним положенням Конституційного кодексу України (іншої держави світу), здійснюється парламентом тільки одночасно із процедурою внесення таких змін та/або доповнень до Конституційного кодексу України (іншої держави світу), що вже у повній мірі узгоджуються із положеннями міжнародного правового акта і разом з цим не звужують у порівнянні із попередньою редакцією Конституційного кодексу України

(іншої держави світу) зміст та/або обсяг правового статусу відповідних соціосуб'єктів.

Невиконання чи неналежне виконання або виконання не в повному обсязі вказаних вимог не поширює на соціосуб'єктів держави дію ратифікованих парламентом відповідних положень Міжнародного правового акта [8, с. 81].

3. Третій ступінь відносної неприпустимості при звичайних обставинах погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів, сутність реалізації якого полягає в тому, що при відсутності належним чином обґрунтованих виняткових обставин не допускається при прийнятті правових актів або внесення в них змін та/чи доповнень погіршення змісту та/або обсягу правового статусу фізичних та/чи юридичних осіб, держави та/або міждержавних утворень [7, с. 61; 8, с. 82].

4. Четвертий ступінь допустимості лише виняткового і тільки тимчасового погіршення змісту та/або обсягу тих проявів правового статусу соціосуб'єктів, що не відносяться до категорії найвищих соціальних цінностей, сутність якого полягає в тому, що в разі обґрунтування парламентом наявності належних виняткових обставин допускається при прийнятті правових актів або внесення в них змін або доповнень, в т. ч. в Конституційний кодекс України (іншої держави світу), погіршення змісту та/або обсягу правового статусу фізичних та/чи юридичних осіб та/або держави та/чи міждержавного утворення із обов'язковим зазначенням на тимчасовість такого погіршення і на його обов'язкове послаблення або припинення дії в міру відповідного послаблення або припинення дії вказаних обставин [7, с. 61-62].

У разі своєчасного невнесення змін до правового акту або в раніше внесених до нього змін та/або доповнень, в т. ч. в Конституційний кодекс України (іншої держави світу), що відповідним чином послаблюють або припиняють дію такого погіршення, всі соціосуб'єкти повинні застосовувати первинну редакцію правового регулювання відповідних правовідносин, а будь-який суддя Верховного суду України (іншої держави світу) зобов'язаний невідкладно за своєю ініціативою та/або інших соціосуб'єктів обґрунтувати фактичну відсутність послаблення чи припинення дії відповідних виняткових обставин або скасувати

відповідне положення правового акту або змін та/чи доповнень до нього, в т. ч. в Конституційний кодекс України (іншої держави світу), що лише виключно і тільки тимчасово погіршувало за наявності певних виняткових обставин зміст та/або обсяг правового статусу тих чи інших соціосуб'єктів [6, с. 16-17; 7, с. 62; 8, с. 82].

5. П'ятий ступінь абсолютної неприпустимості зворотної дії погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів, сутність реалізації якого полягає в тому, що навіть в разі обґрунтування наявності належних виняткових обставин і необхідності внаслідок цього тимчасового погіршення змісту та/або обсягу правового статусу фізичних та/чи юридичних осіб та/або держави та/чи міждержавного утворення при прийнятті правових актів або внесенні до них змін та/чи доповнень, в т. ч. в Конституційний кодекс України (іншої держави світу), забороняється, т. ч. і за наявності цих чи будь-яких інших виняткових обставин, зворотна дія таких погіршувачих зміст та/або обсяг правового статусу певних соціосуб'єктів правових актів або внесених в них змін та/чи доповнень, в т. ч. і в Конституційний кодекс України (іншої держави світу): поширення їх дії на вже розпочаті і триваючі між цими соціосуб'єктами правовідносини [6, с. 17; 7, с. 82-83].

Таке незаконне поширення дії цих норм правових актів не тягне за собою жодних юридичних наслідків і повинні бути застосовані норми правового акту або змін чи доповнень до нього, в т. ч. в Конституційний кодекс України (іншої держави світу), що існували на момент початку відповідних правовідносин, а прокуратура за власною ініціативою або інших осіб повинна порушити відносно осіб, винних у такому незаконному поширенні, судочинство з притягнення їх до відповідного виду, характеру і ступеня тяжкості юридичної відповідальності» [6, с. 17; 7, с. 62; 8, с. 83].

Стаття XII «Сутність і вичерпний перелік загальноправових обставин, що виключають антисоціальність діяння» :

«Передбачені Особливою частиною Антикримінального, Адміністративного, Трудового, Де-факто майново-договірного або Де-юре майново-договірного кодексу України (іншої держави світу) діяння втрачають свою

антисоціальність і перетворюються в правомірні суспільно корисні діяння за наявності таких обставин, як заподіяння збитків (шкоди та упущеної вигоди) при (внаслідок) :

- 1) конкуренції норм права [5, с. 179-180];
- 2) короткочасній конкуренції правових статусів різних соціосуб'єктів [5, с. 180];
- 3) необхідній обороні;
- 4) крайній необхідності;
- 5) виправданому ризику;
- 6) затриманні особи, яка вчинила правопорушення;
- 7) психічному або фізичному впливі;
- 8) виконанні законного наказу чи розпорядження;
- 9) здійсненні спеціального завдання із попередження, виявлення, припинення і розкриття організованої групи правопорушників» [5, с. 180].

Після викладу вказаного переліку обставин, що виключають антисоціальність діяння, має бути приведене визначення сутності, вичерпних підстав та меж дії кожного із такого роду обставин в контексті подолання конкретного виду правопорушення [5, с. 181; 8, с. 83].

XIII «Сутність і перелік загальноправових обставин, що виключають або пом'якшують чи обтяжують вину особи, яка вчинила антисоціальне діяння» :

- 1) обставини, що виключають вину особи, яка вчинила антисоціальне діяння :

- 1.1) паравипадок (при заподіянні діянням істотних і більших збитків) або параказус (в разі заподіяння діянням менш, ніж істотні, збитки);

- 1.2) неосудність [8, с. 83];

- 1.3) юридична помилка [8, с. 84];

- 1.4) фактична помилка;

- 1.5) уявна обставина, що виключає антисоціальність діяння (дії, бездіяльності);

- 2) обставини, що пом'якшують вину особи, яка вчинила антисоціальне діяння : (приблизний перелік такого роду обставин, у т.ч. обмежена осудність³ та провокація правопорушення⁴);

- 3) обставини, що обтяжують вину особи, яка вчинила антисоціальне діяння : (вичерпний перелік такого роду обставин)» [5, с. 181; 8, с. 84].

Висновки. Викладені проектні законодавчі конституційні основи докорінного реформування інституту президента держави, прокуратури та всієї існуючої і перспективної системи антиделіктних органів як належної доктринальної, проектної законодавчої та іншої прикладної основи реального становлення у будь-якій державі світу правової держави розвинутого гуманізму не претендує на завершеність і складає лише належну доктринальну, проектну законодавчу та іншу прикладну основу для започаткування широкої коректної наукової дискусії з розробки загально визнаного варіанту його представлення і впровадження.

Список використаних джерел:

1. Загальна декларація прав людини (рос/укр). Прийнята і проголошена в резолюції 217 А (III) Генеральної Асамблеї від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

2. Кириченко А.А., Ланцедова Ю.А. Кваліфікація дорожно-транспортного деяння. *Імперативи розвитку права та держави*: матеріали І-шої (XII) Всеукр. студ. наук.-практ. конфер., 29 березня 2018 р. Миколаїв: НУК ім. адм. Макарова, 2018. С. 12-17.

3. Кириченко А. А., Ланцедова Ю. А. Кваліфікація одного из дорожно-транспортных деяний: за и против? *Безпека на дорозі: матеріали Всеукр. круглого столу, 24 травня 2018 р.* Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2018. С. 74-78. URL: <https://ds.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/cdc8d755-e102-4a2c-b888-92849eaa4ff5/content>.

³ Що була недостатньо обґрунтоване вказане поміж обставин, виключаючих вину особи [5, с. 181; 8, с. 83; та ін.], тоді як достатньо правильно у ч. 2 ст. 20 «Обмежена осудність» КК України обмежена осудність фактично не виключає так звану кримінальну відповідальність, а лише має бути врахована при призначенні покарання і може стати підставою для призначення винній особі примусових

заходів медичного характеру [14], тобто фактично виконує роль власне пом'якшуючої вину обставини [10, с. 328].

⁴ У разі провокації правопорушення правопорушник, як і при обмеженій осудності, все ж таки має певну можливість не вчиняти правопорушення. І тому дана обставина не може розглядатися як така, що звільняє особу від юридичної відповідальності [10, с. 328].

4. Кириченко О.А., Тунтула О.С. Інноваційне розуміння забезпечення, дотримання та відновлення за Основним законом правового статусу різних видів соціосуб'єктів. Лекція № 1. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Конституційне право зарубіжних країн»: навч. посібник. Київ: Видавець Назаров О. А., 2019. 304 с.
5. Кириченко А.А., Ланцедова Ю.А. Антикоррупционная парадигма: системное правовое исследование: монография / под ред. А.А. Кириченко. Киев: Издатель Назаров О. А., 2020. 668 с.
6. Кириченко О.А., Ланцедова Ю.О., Тунтула О.С. Інновації юриспруденції і законодавства в фармацевтичній діяльності: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2020. 97 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/30>.
7. Кириченко О.А., Ланцедова Ю.О., Тунтула О.С. Інновації юриспруденції та законності у сфері транспорту і транспортних технологій: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2021. 95 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/37>.
8. Кириченко О.А., Тунтула О.С., Ткач Ю.Д. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O., 2021. 98 с. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/40>.
9. Кириченко О.А., Ткач Ю.Д., Бондаренко І.В. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O.; Київ: Видавець Назаров О.А., 2022. 2-ге вид. 1012 с.
10. Кириченко О.А. Інноваційні основи антиделіктного судочинства: підручник для магістрів спец.: 081 Право. Частина 1: Основна частина. 2-ге вид. Київ: Видавець Назаров О.А., 2025. 452 с.
11. Кириченко О.А. Докорінне реформування президентатури, прокуратури, публічної служби і всієї іншої системи антиделіктних органів як основи розбудови правової держави гуманізму в контексті мегагенезису еволюції цивілізації людства. *The Journal of Eastern European Law. Журнал східноєвропейського права*. 2025. № 131. С. 33-48. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/kirichenko_131.pdf.
12. Кодекс адміністративного судочинства України: закон України від 6 липня 2005 р., № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2005, № 35-36, № 37, ст. 446, із змінами, згідно із законом України № 3533-IX від 11 квітня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
13. Конституція України: закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1996, № 30, ст. 141, із змінами, згідно із законом № 27-IX від 3 вересня 2019 р., ВВР, 2019, № 38, ст. 160. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
14. Кримінальний кодекс України: закон України від 5 квітня 2001 р., № 2341-III. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2001, № 25–26, ст. 131, зі змінами згідно із законом від 20 листопада 2024 р., № 4074-IX. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
15. Про Конституційний Суд України: закон України від 13 липня 2017 р., № 2136-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 35, ст. 376, зі змінами згідно із законом від 27 липня 2023 р., № 3277-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>.
16. Про прокуратуру: закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 2-3, ст. 12, зі змінами, внесеними згідно закону України від 20 серпня 2024 р., № 3894-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
17. Регламент Конституційного Суду України. Затв. постановою Конституційного Суду України від 22 лютого 2018 р., № 1-пс/2018, зі змінами згідно постанови КСУ від 9 квітня 2024 р., № 1-пс/2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18#Text>.
18. Решение Европейского суда по правам человека по делу Рябых против России (Ryabykh v. Russia), заявление N 52854/99. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/new/003.htm>.
19. Рішення Конституційного суду України у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 375 Кримінального кодексу України від 11 червня 2020 р., № 7-п/2020, справа № 1-305/2019(7162/19). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-20/ed20211004#n57>.
20. Тунтула А., Бондаренко О. Конституционные основы наиболее эффективного, рационального и качественного соблюдения, предупреждения нарушения и максимально полного восстановления

правового статусу фізических лиц и иных социосубъектов: часть третья. *Visegrad Journal on Human Rights*. Рецензоване закордонне видання. Братислава, Словенія. 2021. № 5. С. 71-76. URL: https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2021/12/VJHR_5_2021.pdf.

References:

1. Zahalna deklaratsiia prav liudyny (ros/ukr). Pryiniata i proholoshena v rezoliutsii 217 A (III) Heneralnoi Asamblei vid 10 hrudnia 1948 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
2. Kyrychenko A.A., Lantsedova Yu.A. Kvalyfykatsiia dorozhno-transportnoho deianyia. *Imperatyvy rozvytku prava ta derzhavy: materialy I-shoi (XII) Vseukr. stud. nauk.-prakt. konfer., 29 bereznia 2018 r.* Mykolaiv: NUK im. adm. Makarova, 2018. S. 12-17.
3. Kyrychenko A. A., Lantsedova Yu. A. Kvalyfykatsiia odnogo yz dorozhno-transportnykh deianyia: za y protyv? *Bezpeka na dorozhi: materialy Vseukr. kruhloho stolu, 24 travnia 2018 r.* Kryvyi Rih: DIuI MVS Ukrainy, 2018. S. 74-78. URL: <https://ds.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/cdc8d755-e102-4a2c-b888-92849eaa4ff5/content>.
4. Kyrychenko O.A., Tuntula O.S. Innovatsiine rozuminnia zabezpechennia, dotrymannia ta vidnovlennia za Osnovnym zakonom pravovoho statusu riznykh vydiv sotsiosub'iektiv. Lektsiia № 1. Kurs lektsii z navchalnoi dystsypliny “Konstytutsiine pravo zarubizhnykh krain”: navch. posibnyk. Kyiv : Vydavets Nazarov O. A., 2019. 304 s.
5. Kyrychenko A.A., Lantsedova Yu.A. Antykorruptsyonnaia paradyhma: systemnoe pravovoe yssledovanye: monohrafiia / pod red. A.A. Kyrychenko. Kyev: Yzdatel Nazarov O. A., 2020. 668 s.
6. Kyrychenko O.A., Lantsedova Yu.O., Tuntula O.S. Innovatsii yurysprudentsii i zakonodavstva v farmatsevtichnii diialnosti: monohrafiia. Varshava: RS Global Sp.z O.O., 2020. 97 s. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/30>.
7. Kyrychenko O.A., Lantsedova Yu.O., Tuntula O.S. Innovatsii yurysprudentsii ta zakonnosti u sferi transportu i transportnykh tekhnolohii: monohrafiia. Varshava: RS Global Sp.z O.O., 2021. 95 s. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/37>.
8. Kyrychenko O.A., Tuntula O.S., Tkach Yu.D. Innovatsii yurysprudentsii v zabezpechenni zhurnalistskoi haluzi prava ta mediabezpeky: monohrafiia. Varshava: RS Global Sp.z O.O., 2021. 98 s. URL: <https://monographs.rsglobal.pl/index.php/rsgl/catalog/book/40>.
9. Kyrychenko O.A., Tkach Yu.D., Bondarenko I.V. Innovatsii yurysprudentsii v zabezpechenni zhurnalistskoi haluzi prava ta mediabezpeky: monohrafiia. Varshava: RS Global Sp.z O.O.; Kyiv: Vydavets Nazarov O.A., 2022. 2-he vyd. 1012 s.
10. Kyrychenko O.A. Innovatsiini osnovy antydeliktneho sudochynstva: pidruchnyk dlia mahistriv spets.: 081 Pravo. Chastyna 1: Osnovna chastyna. 2-he vyd. Kyiv: Vydavets Nazarov O.A., 2025. 452 s.
11. Kyrychenko O.A. Dokorinne reformuvannia prezydentatury, prokuratury, publichnotury i vsiiei inshoi systemy antydeliktnykh orhaniv yak osnovy rozbudovy pravovoi derzhavy humanizmu v konteksti mehahenezysu evoliutsii tsyvilizatsii liudstva. *The Journal of Eastern European Law. Zhurnal skhidnoievropeiskoho prava*. 2025. № 131. S. 33-48. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2025/02/kirichenko_131.pdf.
12. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy: zakon Ukrainy vid 6 lypnia 2005 r., № 2747-IV. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2005, № 35-36, № 37, st. 446, iz zminamy, zghidno iz zakonom Ukrainy № 3533-IX vid 11 kvitnia 2024 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
13. Konstytutsiia Ukrainy: zakon Ukrainy vid 28 chervnia 1996 r. № 254k/96-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 1996, № 30, st. 141, iz zminamy, zghidno iz zakonom № 27-IX vid 3 veresnia 2019 r., VVR, 2019, № 38, st. 160. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>.
14. Kryminalnyi kodeks Ukrainy: zakon Ukrainy vid 5 kvitnia 2001 r., № 2341-III. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2001, № 25–26, st. 131, zi zminamy zghidno iz zakonom vid 20 lystopada 2024 r., № 4074-IX. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
15. Pro Konstytutsiinyi Sud Ukrainy: zakon Ukrainy vid 13 lypnia 2017 r., № 2136-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2017, № 35, st. 376, zi zminamy zghidno iz zakonom vid 27 lypnia 2023 r., № 3277-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>.

16. Pro prokuraturu: zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 r. № 1697-VII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2015, № 2-3, st. 12, zi zminamy, vnesenymy zghidno zakonu Ukrainy vid 20 serpnia 2024 r., № 3894-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

17. Rehlament Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy. Zatv. postanovoiu Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 22 liutoho 2018 r., № 1-ps/2018, zi zminamy zghidno postanovy KSU vid 9 kvitnia 2024 r., № 1-ps/2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001710-18#Text>.

18. Reshenye Evropeiskoho suda po pravam cheloveka po delu Riabikh protyv Rossyy (Riabikh v. Russia), zaiavlenye N 52854/99. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/new/003.htm>.

19. Rishennia Konstytutsiinoho sudu Ukrainy u spravi za konstytutsiinym podanniam 55 narodnykh deputativ Ukrainy shchodo vidpovidnosti Konstytutsii Ukrainy (konstytutsiinosti) statti 375 Kryminalnogo kodeksu Ukrainy vid 11 chervnia 2020 r., № 7-r/2020, sprava № 1-305/2019(7162/19). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-20/ed20211004#n57>.

20. Tuntula A., Bondarenko O. Konstytutsyonnie osnovi naybolee efektyvnoho, ratsyonalnoho y kachestvennoho sobliudeniya, preduprezhdeniia narusheniia y maksimalno polnoho vosstanovleniia pravovoho statusa fyzycheskykh lyts y ynykh sotsyosubektov: chast tretia. *Visegrad Journal on Human Rights*. Retsenzovane zakordonne vydannia. Bratislava, Sloveniia. 2021. № 5. S. 71-76. URL: https://journal-vjhr.sk/wp-content/uploads/2021/12/VJHR_5_2021.pdf.